

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดฝ่ายบริหารงานทั่วไปโทร.๐ - ๔๓๒ - ๔๒๔๙๒

ที่ขก ๕๑๐๐๑/

วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง รณรงค์การเผาตอซังข้าวและฟางข้าวหลังฤดูเก็บเกี่ยว

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

เรื่องเดิม

จังหวัดขอนแก่น ได้แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) ที่เกิดขึ้นให้มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนโดยดำเนินการและแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อเท็จจริง

จังหวัดขอนแก่นได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทยว่าปัจจุบัน เริ่มเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตจากการทำนาข้าว ทำให้ตอซังข้าวและฟางข้าวมีปริมาณเพิ่มขึ้น เกษตรกรไม่สามารถที่จะกำจัดได้หมดบางส่วนใช้วิธีกำจัดตอซังข้าวและฟางข้าวที่เหลืออยู่โดยการเผา ซึ่งทำให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจกซึ่งเป็นต้นเหตุของการเกิดภาวะโลกร้อน อีกทั้งยังทำให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน การเผาตอซังข้าวและฟางข้าวลักษณะเหตุรำคาญ เนื่องจากการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น ความร้อน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุขพ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) และลดภาวะโลกร้อนจึงขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑. รณรงค์ให้เกษตรกรงดการเผาตอซังข้าวและฟางข้าว และส่งเสริมให้มีการนำตอซังข้าวและฟางข้าวไปแปรรูปเป็นอาหารสัตว์ แปรรูปเป็นก้อนเชื้อเพลิง เพื่อจำหน่ายให้โรงงานผลิตเชื้อเพลิงทำอุปกรณ์ตกแต่งบ้าน หรือสามารถที่จะนำไปผลิตเป็นของฝากให้แก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น

๒. หากมีการเผาตอซังข้าวและฟางข้าวในพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง จนก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณสุขให้ดำเนินการประกาศให้พื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญตามแนวทางการดำเนินการตามกฎหมายกับผู้จุดไฟเผาตอซังข้าวหรือฟางข้าวไร่ต่าง ๆ และเผาป่า ทำให้เกิดเหตุรำคาญดังกล่าวและรายงานให้จังหวัดขอนแก่นทราบตามแบบฟอร์มที่กำหนด

๓. องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ไม่มีพื้นที่รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญประกาศให้พื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ

ข้อพิจารณา

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เห็นควรแจ้งสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์หรือทางอื่นๆขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และรวบรวมเอกสารไว้ที่สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฝ่ายบริหารงานทั่วไป (งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)

/ข้อเสนอ...

ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาหากเห็นชอบได้โปรดลงนามในหนังสือที่เสนอมาพร้อมนี้

(นายกิตติพงษ์ บาลี)

ผู้ช่วยเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

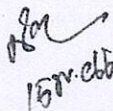
นายเดชา บาลี

เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(นางสาวพวรรณ กิมประเทศ)

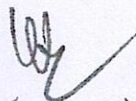
หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป

(นางสาวศิริวรรณ สุรินทร์)

หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ทราบ/แจ้ง

ว่าที่ร้อยเอก

(พงเจตน์ พรภุณา)

ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

15 พ.ย. 2566

ด่วนที่สุด

ที่ ขก ๐๐๒๓.๖/ว ๒๙๒๙

☒ สำนักปลัดฯ ☐ สำนักงานการศึกษา
☐ สำนักงานเลขานุการ ☐ สำนักงานนโยบายและแผน
☐ กองคลัง ☐ กองส่งเสริมการค้า
☐ สำนักข่าว ☐ กองบริหารทรัพยากร
☐ กองสารนิเทศ ☐ กองกฎหมาย
☐ กองยุทธศาสตร์ ☐ กองบริหารท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
วันที่ ๑๕๘๓
วันที่ 7 พ.ย. 2566
เวลา ๑๕.๐๑

ศาลากลางจังหวัดขอนแก่น

ถนนศูนย์ราชการ ขก ๔๐๐๐๐

พศจิกายน ๒๕๖๖

สำนักปลัดฯ
วันที่ ๑๕๘๓
วันที่ 7 พ.ย. 2566
เวลา ๑๕.๐๑ น.

เรื่อง รมรณรงค์การเผาตอซังข้าวและฟางข้าวหลังฤดูเก็บเกี่ยว

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น นายกเทศมนตรีนครขอนแก่น และ นายกเทศมนตรีเมือง ทุกแห่ง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดขอนแก่น ด่วนที่สุด ที่ ขก ๐๐๒๓.๔/ว ๔๗๒๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๐.๓/ว ๑๐๓๘๕
ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๖

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ จังหวัดขอนแก่นได้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ที่เกิดขึ้นทั่วประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน โดยให้ดำเนินการและแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด นั้น

จังหวัดขอนแก่นได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทยว่าปัจจุบันเริ่มเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตจากการทำนาข้าว ทำให้ตอซังข้าวและฟางข้าวมีปริมาณเพิ่มขึ้น เกษตรกรไม่สามารถที่จะกำจัดได้หมด บางส่วนใช้วิธีกำจัดตอซังข้าวและฟางข้าวที่เหลืออยู่โดยการเผา ซึ่งทำให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจกซึ่งเป็นต้นเหตุของการเกิดภาวะโลกร้อน อีกทั้งยังทำให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน การเผาตอซังข้าวและฟางข้าวลักษณะเหวไร่คา เนื่องจากเป็น การกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น ความร้อน ฝุ่น ละออง เหม่า เถ้า ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) และลดภาวะโลกร้อนจึงขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑. รมรณรงค์ให้เกษตรกรงดการเผาตอซังข้าวและฟางข้าว และส่งเสริมให้มีการนำตอซังข้าวและฟางข้าวไปแปรรูปเป็นอาหารสัตว์ แปรรูปเป็นก้อนเชื้อเพลิง เพื่อจำหน่ายให้โรงงานผลิตเชื้อเพลิงทำอุปกรณ์ตกแต่งบ้าน หรือสามารถที่จะนำไปผลิตเป็นของฝากให้แก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำตัวอย่างการแก้ไขปัญหาการเผาตอซังข้าวขององค์การบริหารส่วนตำบลวางจระเข้ อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ทางกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ทำการถอดบทเรียนไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาการเผาตอซังข้าวและฟางข้าว

๒. หากมีการ...

๒. หากมีการเผาตอซังข้าวและฟางข้าวในพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง จนก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชน ให้ดำเนินการประกาศให้พื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญตามแนวทางการดำเนินการตามกฎหมายกับผู้จุดไฟเผาตอซังข้าวหรือฟางไร่ต่าง ๆ และเผาป่า ทำให้เกิดเหตุรำคาญดังกล่าว และรายงานให้จังหวัดขอนแก่นทราบ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป สำหรับอำเภอให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ดำเนินการตามรายละเอียดข้างต้นด้วย

ขอแสดงความนับถือ

qua

(นายพันธ์เทพ เสาโกศล)

รองผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานบริการสาธารณะท้องถิ่นฯ

โทร/โทรสาร ๐๔๔ ๒๔๓ ๘๒๘

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๒๐.๓/ว ๑๐๓๕๕

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น

เลขที่รับ 15390

วันที่รับ 2 - พ.ย. 2566

เวลา

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๖

กลุ่มงานบริการสาธารณะท้องถิ่น
และประสานงานท้องถิ่นอำเภอ

เลขที่รับ 1263

วันที่รับ 2 พ.ย. 2566

เรื่อง รณรงคังการเผาตอซังข้าวและฟางข้าวหลังฤดูเก็บเกี่ยว

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๐๙๒๔ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบรายงานการประกาศพื้นที่เหตุรำคาญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ ชุด
๒. เอกสารตอบทเรียนโครงการนวัตกรรม Zero Burn ทุงสวาย คลองใส ไร่ฝุ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลรางจระเข้ อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๑ ชุด
๓. วิดีโอแนะนำโครงการนวัตกรรม Zero Burn ทุงสวาย คลองใส ไร่ฝุ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลรางจระเข้ อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งแนวทางการดำเนินการตามกฎหมายกับผู้จุดไฟเผาตอซังข้าวหรือพืชไร่ต่าง ๆ และเผาป่า ทำให้เกิดเหตุรำคาญ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจง แนะนำ ทำความเข้าใจแก่ประชาชน ให้ตระหนักถึงสถานการณ์และอันตรายของฝุ่นละอองขนาดเล็ก ประกอบกับให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่กับผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการเข้าระงับเหตุรำคาญที่เป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่นละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่น และให้ประกาศเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ เมื่อปรากฏเหตุรำคาญเกิดเป็นบริเวณกว้าง นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ปัจจุบันเริ่มเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตจากการทำนาข้าว ทำให้ตอซังข้าวและฟางข้าวมีปริมาณเพิ่มขึ้น เกษตรกรไม่สามารถที่จะกำจัดได้หมด บางส่วนใช้วิธีกำจัดตอซังข้าวและฟางข้าวที่เหลืออยู่โดยการเผา ซึ่งทำให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจก ซึ่งเป็นต้นเหตุของการเกิดภาวะโลกร้อน อีกทั้งยังทำให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน การเผาตอซังข้าวและฟางข้าวเข้าลักษณะเหตุรำคาญ เนื่องจากเป็นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น ความร้อน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) และลดภาวะโลกร้อนจึงขอความร่วมมือจังหวัดดำเนินการ ดังนี้

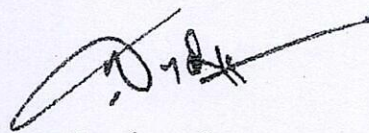
๑. รณรงคให้เกษตรกรงดการเผาตอซังข้าวและฟางข้าว และส่งเสริมให้มีการนำตอซังข้าวและฟางข้าวไปแปรรูปเป็นอาหารสัตว์ แปรรูปเป็นก้อนเชื้อเพลิง เพื่อจำหน่ายให้โรงงานผลิตเชื้อเพลิงทำเป็นอุปกรณ์ตกแต่งบ้าน หรือสามารถที่จะนำไปผลิตเป็นของฝากให้นักท่องเที่ยว เป็นต้น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำตัวอย่างการแก้ไขปัญหาการเผาตอซังข้าวขององค์การบริหารส่วนตำบลรางจระเข้ อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ทางกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ทำการถอดบทเรียนไป ปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาการเผาตอซังข้าวและฟางข้าว

๒) กำชับ ...

๒. กำชับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่หากมีการเผาตอซังข้าวและฟางข้าวในพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง จนก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชน ให้ดำเนินการประกาศให้พื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญตามแนวทางการดำเนินการตามกฎหมายกับผู้จุดไฟเผาตอซังข้าวหรือฟางไร่ต่าง ๆ และเผาป่า ทำให้เกิดเหตุรำคาญดังกล่าว โดยให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดรวบรวมประกาศและรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ทาง QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

โทร. ๐๒ ๒๕๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นายวัชรพงศ์ ศุภเกษม โทรศัพท์ ๐๖๑ - ๔๐๒๗๑๑๑

แบบรายงานการประกาศพื้นที่เหตุรำคาญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัด.....

[illegible]

รับรองความถูกต้อง

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่...../...../.....

ถอดบทเรียนโครงการนวัตกรรม Zero Burn ทุ่งสวย คลองใส ไร่ฝุ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลรางจรเข้ อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. สภาพปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลรางจรเข้ มีประชากรประมาณ ๒,๗๒๓ คน ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมปลูกข้าวปีละ ๒ – ๓ รอบ บนพื้นที่ ๕,๐๔๕ ไร่ หรือประมาณร้อยละ ๔๓ ของพื้นที่ทั้งสิ้น (๑๑,๗๕๐ ไร่) ซึ่งจากพื้นที่ทำนาทั้งหมดนี้ จะก่อให้เกิดต่อซังข้าวหลังจากการเก็บเกี่ยวในแต่ละรอบการเพาะปลูกประมาณ ๒,๒๙๑,๒๕๐ กิโลกรัม (ข้าว ๑ ไร่ มีฟางข้าวและต่อซัง โดยเฉลี่ยประมาณปีละ ๖๕๐ กิโลกรัม) หลังฤดูเก็บเกี่ยวจะมีการเผาต่อซังข้าวเป็นจำนวนมากในพื้นที่ ซึ่งก่อให้เกิด Black carbon ถึง ๑๓๗.๕ กิโลกรัม (การเผาต่อซัง ฟางข้าว ในพื้นที่ไร่ ๑ กิโลกรัม จะมีอัตราการปล่อย Black carbon ผงฝุ่นเขม่าดำ หรือ จำนวน ๐.๐๖ กรัม ซึ่งจะประกอบด้วยฝุ่น PM๒.๕ ประมาณร้อยละ ๘๐) จากปริมาณฝุ่นขนาดเล็กที่เกิดขึ้นจากการเผาต่อซังข้าวมีปริมาณค่อนข้างมาก ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ และเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

๒. วิธีการ/กลยุทธ์การดำเนินการ

องค์การบริหารส่วนตำบลรางจรเข้ได้ดำเนินโครงการนวัตกรรม Zero Burn ทุ่งสวย คลองใส ไร่ฝุ่น เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาการเผาต่อซังข้าว ลดฝุ่น PM2.5 ซึ่งการแก้ปัญหานี้ จะต้องใช้ความร่วมมือของภาคประชาชนเป็นการขับเคลื่อน ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลรางจรเข้จะหาอย่างไรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกเป็นสิ่งที่ดี แต่ในทางปฏิบัตินั้นเป็นไปได้ยากถ้าใช้เพียงแค่การรณรงค์หรือการบังคับใช้กฎหมายเพียงอย่างเดียว เพราะถ้าประชาชนไม่รู้สึถึงความเป็นเจ้าของและได้รับประโยชน์จากสิ่งนั้นความร่วมมือจะเกิดเพียงระยะสั้นเท่านั้น องค์การบริหารส่วนตำบลรางจรเข้ จึงต้องสร้างแรงจูงใจประกอบกับการนำทฤษฎีการจัดการแบบผลประโยชน์ต่างตอบแทนมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการปลูกจิตสำนึก เพราะยุคปัจจุบันอะไรก็ตามที่สามารถสร้างรายได้หรือสร้างอาชีพได้นั้น จะสามารถขับเคลื่อนได้อย่างยั่งยืน โดยประชาชนจะได้รายได้จากการจำหน่ายฟางอัดก้อน ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลรางจรเข้ ได้จัดหาตลาดรองรับไว้ให้เป็นที่ยอมรับแล้ว โดยมีบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (SCG) เป็นผู้รับซื้อ เพื่อนำไปใช้เป็นพลังงานชีวมวลแทนถ่านหิน สำหรับใช้ในอุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์ ซึ่งเป็นหลักการที่สามารถทำให้ประชาชนมีรายได้จากการอันก้นฟางขายและช่วยลดการเผา ลดฝุ่นละออง PM2.5 ได้อีกทางหนึ่ง และจะทำให้สามารถขับเคลื่อนโครงการได้อย่างยั่งยืนต่อไป

๓. ขั้นตอนการดำเนินการ

๓.๑ ประชุมคณะทำงานและลงนามความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย

๓.๒ ทำการประชาสัมพันธ์บ้านขอความร่วมมือประชาชนในตำบล เรื่องการงดเผาต่อซังข้าว หลังการเก็บเกี่ยวโดยให้เปลี่ยนมาใช้ในการอัดฟางข้าว ขายให้กับบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (SCG) หรือบริษัทเอกชนอื่น ๆ ที่รับซื้อแทน โดยบอกกล่าวถึงโทษของการเผา และประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อเข้าร่วมโครงการลดการเผา

๓.๓ บังคับใช้กฎหมายจากเบาไปหาหนักสำหรับผู้ที่ลักลอบเผาต่อซังข้าว เพราะถ้าไม่ดำเนินการมาตรการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิด จะส่งผลให้ผู้ที่ไม่มีความร่วมมือรู้สึกถึงการถูกเอาเปรียบ เห็นว่าหน่วยงานรัฐไม่จริงจัง และหันกลับมาเผาเช่นเดิมเพราะสะดวกและง่ายกว่า

๓.๔ เมื่อถึงเวลาเก็บเกี่ยว เกษตรกรจะมาลงทะเบียนแจ้งวันเก็บเกี่ยวและทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะบริหารจัดการวันที่จะลงไปเก็บฟาง โดยปัจจุบันการแจ้งยังต้องมาแจ้งที่สำนักงาน โดยในอนาคตจะสามารถแจ้งทางออนไลน์ได้ ซึ่งทาง บริษัท สยาม คูโบต้า คอร์ปอเรชั่น จำกัด กำลังพัฒนาแอปพลิเคชันในการจัดการทั้งระบบจอง ระบบระบุตำแหน่ง GPS ของแปลงนา ระบบแจ้งผลการดำเนินงานต่าง ๆ และการออกไปเสร็จรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยระบบสามารถรายงานสรุปผลในแต่ละเดือนได้อย่างละเอียด

๓.๕ การลงเก็บเกี่ยวฟางข้าว โดยเกิดการจ้างงานกลุ่มเกษตรกร หรือประชาชนที่ว่างงานทำหน้าที่ในการขับรถเก็บฟาง และขนฟาง โดยรถเก็บฟางนั้นได้รับการสนับสนุนจาก บริษัท สยาม คูโบต้า คอร์ปอเรชั่น จำกัด จำนวน ๒ คัน

๓.๖ นำฟางที่เก็บได้มาไว้ที่โรงเก็บฟางที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะช่วยให้การสนับสนุน และนำฟางที่เก็บได้ทยอยไปส่งให้กับ บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (SCG) เพื่อนำไปทำพลังงานชีวมวล หรือส่งให้กับบริษัทเอกชนที่รับซื้อฟางไปเลี้ยงสัตว์ แล้วแต่กรณี

๓.๗ บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (SCG) นำก้อนฟางไปอัดเป็นแท่งขนาดเล็ก เพื่อทำเป็นพลังงานชีวมวลใช้ทดแทนถ่านหิน ลดภาวะโลกร้อน

๓.๘ เงินผลกำไรที่ได้จากการขายฟาง องค์การบริหารส่วนตำบลจะเข้าสนับสนุนการบริหารจัดการโดยนำมาเป็นทุนการศึกษาให้กับเด็กนักเรียน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลจะแจ้ง (เจ้าคุณเขต อุปถัมภ์) และเพื่อสาธารณประโยชน์อื่นๆตามสมควร

๓.๙ ติดตั้งเครื่องวัดค่าฝุ่น PM_{2.5} โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เพื่อใช้สำหรับแจ้งเตือนประชาชนเมื่อมีค่าฝุ่นที่มีผลต่อสุขภาพ รวมทั้งประชาชนสามารถเข้าดูคุณภาพอากาศเองผ่านแอปพลิเคชันได้ เพื่อป้องกันตนเองกรณีมีค่าฝุ่นที่มีผลเสียต่อสุขภาพ

๔. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๔.๑ ปัญหาด้านตารางวันการเก็บเกี่ยว เนื่องด้วยการเก็บเกี่ยวไม่พร้อมกันในแต่ละแปลงนา การเก็บเกี่ยวในระยะแปลงนาที่ไกลกันนั้นทำให้เพิ่มค่าใช้จ่ายในด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งถ้าเก็บเกี่ยวแปลงนาที่ใกล้เคียงกันในโซนเดียวกันทั้งหมดก่อนก็จะประหยัดค่าใช้จ่ายได้มากขึ้น แต่จะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรที่ลงทะเบียนก่อนแต่ต้องรอการเก็บเกี่ยวจากแปลงนาที่ใกล้เคียงและอยู่ในระยะโซนเดียวกัน ซึ่งต้องแก้ไขในขั้นตอนต่อไปโดยใช้แอปพลิเคชันประมวลผลการจองโดยมี GPS ระบุแปลงนา และคำนวณจัดลำดับคิวการเก็บเกี่ยวให้เหมาะสม

๔.๒ ปัญหาสภาพอากาศกรณีฝนตก ทำให้ ไม่สามารถเก็บเกี่ยวได้ จึงทำให้การดำเนินงานล่าช้าออกไป รวมถึงเมื่อเก็บเกี่ยวแล้ว สถานที่เก็บฟางไม่มีหลังคา เมื่อฝนตกทำให้ฟางข้าวเปียกและไม่สามารถขายให้กับบริษัทเอกชนซึ่งรับซื้อในราคาที่สูงกว่าเพื่อนำไปเลี้ยงสัตว์ได้ แต่ยังสามารถขายให้กับ บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (SCG) เพื่อนำไปทำเป็นพลังงานเชื้อเพลิงชีวมวลได้ ซึ่งในอนาคตจะมีการทำหลังคาโรงเก็บขนาดใหญ่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะแจ้งมีแผนจะทำเป็นตลาดจำหน่ายฟางอัดก้อน

๕. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ

- ๕.๑ ลดการเผาตอซังข้าว ที่เป็นแหล่งการเกิดฝุ่นละออง PM_{2.5} ในเขตพื้นที่ตำบลจะแจ้ง
- ๕.๒ สร้างความมั่นคงด้านรายได้ให้กับครัวเรือน
- ๕.๓ ชุมชนมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- ๕.๔ สังคมอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขไม่เกิดการทะเลาะเรื่องการเผาและเกิดควันไฟรบกวนประชาชนในตำบลเกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรและประชาชนเพื่อสร้างรายได้ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๕.๕ เกษตรกรและประชาชนที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เสริมจากการรับจ้างขับรถเก็บฟางรับจ้างขนฟาง และการขายฟางของเกษตรกร หรือนำไปทำเป็นปุ๋ยหมัก ทำให้ประชาชนและเกษตรกรมีรายได้เสริมเพิ่มมากขึ้น

๕.๖ การงดการเผาตอซังข้าว ทำให้ไม่เกิดควันไฟรบกวนประชาชน ลดการเกิดฝุ่น PM_{2.5} ส่งผลให้บรรยากาศโล่งสบาย หนาดินไม่ถูกเผาทำลายทำให้ดินมีแร่ธาตุที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น การนำฟางมาแปรรูปเป็นพลังงานเชื้อเพลิงชีวมวลซึ่งเป็นพลังงานสะอาด แทนการใช้ถ่านหิน ทำให้สามารถลดภาวะการเกิดโลกร้อนได้

รูปภาพประกอบการดำเนินโครงการนวัตกรรม Zero Burn ทุ่งสวย คลองใส ไร่ฝุ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลรางจรเข้ อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

